

Valgreinar

Løgtingsvalið 2011

LØGTINGSVALIÐ 2011

Hogni Hoydal

Havi havt óteljandi samrøður og samskipti við fiskimenn, útróðrarmenn, reiðarar, vinnulívsfólk og onnur um fiskivinnupolitikk og støðuna í fiskivinnuni seinastu árin. Aldurnar hava skolað – og nógvar atfinningar hava verið móti Tjóðveldi og teimum uppskotum um broytingar, vit hava lagt fram.

Men sum samrøðurnar líða, kunnu vit oftast semjast um, at hetta er at skjóta boðberan. Tá samanum kemur, eru atfinningarnar í veruleikanum vendar móti tí gongdini og tí vantandi og tilvildarlaga fiskivinnupolitikkinum, sum hevur verið galdandi seinastu mongu árin. Og sum ongin hevur gjørt nakað við. Tað hevur verið skutling og spakulig útbløðing hjá nógvum.

Ongin kann liva við tí ótryggleika og politisku tilvild, sum hevur rátt, og sum hevur gjørt støðuna hjá stórum pørtum av heimaflotanum so trupla. Og tað ber als ikki til at bíða og lata óvissuna ráða fram móti 2018, tá verandi loyvi ganga út.

Fiskiloyvi og rættindi verða keypt og seld

Figgjarliga gongdin í fiskivinnuni hevur í stóran mun gingið ein veg seinastu 8-10 árin. Fyri at fáa fatur á rættinum til at fiska, verða skip og bátar keypt fyrri stórar upphæddir. Ikki

Húskallar í egnum sjógvi?

Semja má finnast um eina nýggja skipan fyri fiskivinnuna beinanvegin í 2012 – ikki í 2018. Umframt lívfrøðiligu endurskoðanina, skulu vit gera upp við strámannavirksemið og spekulasjonina í fiskirættindum

tí skipini hava tað virðið í sjálvum sær, men tí goldið verður fyri at fáa hendur á fiskiloyvinum sjálvum. Tí haruppií hanga rættindini at fiska.

Hartil fer eisini handil fram við fiskidøgum. Meðan fiskidagar verða skerdir, noyðast tey skip, sum hava tørv á fleiri døgum at keypa sær fiskidagar frá øðrum, ið ikki brúka teir.

Á hendan hátt savnast fiskirættindini á færri og færri hondum – og ein stórir handil fer fram á privata marknaðinum. Heilar bygdir og økir kunnu knappliga missa síni skip og fiskirættindi við øllum teimum avleiðingum tað hevur við sær fyri fólk og vinnu í økinum. Og bara tey, sum hava stóran kapital í rygginum – og helst sterkar strámmenn – kunnu leggja seg omaná rættindini.

Strámannavirksemi í stórum pørtum av flotanum

Fyri eina fyrirkomu, ið ikki hevur sterkan kapital aftanfyri seg, er sera trupult at fáa rakstur in at bera seg, fyrri ikki at tala um at endurnýggja veiðitólið, um tú skalt gjalda stórar upphæddir fyrri eitt eldri skip við fiskiloyvi. Kapitalur verður samstundis soggin úr vinnuni í stóran mun, tá handlarnir fara fram.

Og veruliga støðan í dag er, at strámannafigging er inni í stórum parti av flotanum. Gjøgnum partar av uppi-sjóarflotanum og flakatrolarunum eru sterk útlendsk áhugamál aftanfyri. Og

partrolarar og línuskip verða nú eisini keypt við loyvunum.

Ein, sum vil inn – ella innaftur – í vinnuna, skal hava 10-tals ella 100-tals milliónir í rygginum.

Um fiskiloyvini gerast privat ogn hjá reiðarum og fyrirkomu, so kunnu tey øll keypast upp og út av landinum – og tað verður ógjørligt hjá nøkrum at reka fiskivinnu í Føroyum og sleppa framat.

Man til dømis ikki frálíka skipið Norðborg, ið skapar stóra virðisøking og inntøkur í Føroyum, fleiri ferðir hava fingið tilboð um at verða keypt við fiskiloyvinum fyrri kanska milliardaupphædd?

Broytingar mugu gerast

Vit eru altso væl á veg at gerast húskallar í egnum landi – ella í egnum sjógvi.

Tað er hendan støðan, ið Tjóðveldi hevur lagt alla orku í at broyta. Vit hava skotið upp, at ongin skal kunna eiga og selja fiskiloyvini, sum tá bert enda á fáum og útlenskum hondum.

Ístaðin hava vit mælt til, at fiskidagar og kvotur vera

atkomilig á einum almennum og opnum marknaði – bara hjá føroyskum skipum. Og ongin kann leggja seg omaná rættindini, ella selja tey av landinum. Skipanin leggur upp til, at tú so at siga “leigar” tær rættin at fiska í ávíst tíðarskeið – og tí ber ikki til at spekulera við at selja víðari til onnur, tí rættindini hava avmarkað gildi, og verða støðugt atkomilig hjá føroyskum skipum og vinnu.

Í eini slíkari skipan ber eisini til at hava nógv neyvari eftirlit við, at ásetingar um útlendskan kapital verða hildnar.

Men sjálvandi er hetta ikki einfalt.

Hvat prógvaði makreluppboðssølan?

Uppboðssølan av makreli prógvaði, hvussu sterkt strámannavirksemið er, og hvussu stór virðir eru uppá spæl. Fyrirmunurin við uppboðssøluni var kortini, at hon sló rimmarfast, at rættindini til tilfeingið eru ogn hjá landinum. Nú tíðarskeiðið er runnið, eigur landið rættindini aftur, og ongin kann selja tey víðari. Og landskassin fekk ein vinning.

Vórðu hesi rættindini býtt beinleiðis út á flotan, høvdu tey eisini í stóran mun farið til strámannavirksemi, landið hevði ikki fingið nakað gjald – og krøv kundu verðið sett fram um søgulig rættindi og víðari spekulasjon.

Brúksskylda

Endamálið hjá Tjóðveldi er, at tað skal verða gjørligt hjá føroyskum skipum, fiskimonnum og fyrirkomu at sleppa framat okkara tilfeingi undir skipaðum viðurskiftum og í javnari kapping sínamilum.

Vit hava eisini skotið upp eina aðra skipan, ið hevur sama endamál.

Ein brúksskylda verður sett í verk, soleiðis, at tey fiskirættindi sum ikki verða nýtt yvir eitt ávíst tíðarskeið, fella inn aftur

til landið. Og har skulu tey gerast atkomilig hjá teimum, ið vilja dríva vinnu í javnari kapping. Tað sama eigur at galda, um fiskirættindi skulu skifta hendur.

Alt hetta eru uppskot, ið hava til endamáls at gera tað lættari, bíligari og greiðari at reka fiskivinnu í Føroyum. Har tað skal bera til at koma framat undir somu treytum. Og har tað ikki skal bera til at spekulera við tilfeinginum og selja tað av landinum umvegis strámannavirksemi.

Alternativið er at halda fram, sum er. Vit eiga at krevja, at allir flokkar og allir partar í vinnuni koma við loysnum, og at vit finna semjur sum skjótast.

Vallistin til Løgtingsvalið

Vallistin til løgtingsvalið 29. oktober 2011 yvir veljarar í Sørvágs kommunu liggur frammi til alment eftirlit á kommunuskrivstovuni í Sørvági í vanligari skrivstovutíð frá 10. til 17. oktober 2011.

Kæra um, at onkur ikki er komin á listan ella, at onkur av órøttum er tikin við, skal í seinasta lagi 19. oktober 2011, skrivliga sendast bygdaráðnum í Sørvági.

Sørvágs Kommuna

www.sorvag.fo

VARÐAGØTA 8 · FO-380 SØRVÁGUR
SORVAG@SORVAG.FO · TEL 363200

Framløga av vallistum

Vallistarnir til løgtingsvalið 29. oktober 2011 yvir veljarar í Fuglafjarðar kommunu liggja frammi til alment eftirlit á býráðsskrivstovuni frá 08. til og við 15. oktober 2011 allar gerandisdagar millum kl. 10.00 og 15.00.

Kæra um at onkur ikki er komin á listarnar ella at onkur av órøttum er tikin við, skal í seinasta lagi 1 viku fyrri valdagin verða send valnevndini, sum kannar og tekur endaliga avgerð í málinum.

Fuglafjarður, tann 07. oktober 2011

Fuglafjarðar býráð

Illur???
Sig tína meining
í Sosialinum

